

Rahandusministeerium
Suur-Ameerika 1
10122 Tallinn

Meie 20.06.2018 nr 4/198

Arvamuse esitamine investeerimisfondide seaduse muutmise ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu kohta

Lugupeetud Toomas Tõniste!

Eesti Kaubandus-Tööstuskoda (edaspidi: Kaubanduskoda) pöördub Rahandusministeeriumi poole seoses investeerimisfondide seaduse muutmise ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seaduse eelnõuga.

1. Pensionifondide investeerimispiirangud

Kaubanduskoda peab väga oluliseks, et pensionifondid investeeriksid üha rohkem Eesti majandusse, sest see aitab kaasa nii Eesti majandusarengu kui konkurentsivõime kasvule. Kui 2016. aasta esimese kvartali lõpus oli pensionifondide varadest Eesti majandusse investeeritud ca 5,5 protsenti, siis tänaseks on see number jõudnud juba 11 protsendini. Positiivne trend sai alguse pärast seadusemuudatusi, millega riik leevendas pensionifondide investeerimispiiranguid.

Rahvusvahelises võrdlus on Eesti pensionifondide investeeringud kohalikku majandusse siiski tagasihoidlikud. Näiteks Euroopa Komisjoni raporti kohaselt investeerivad pensionifondid kohalikesse varadesse 59 protsenti võlakirjade ning 43 protsenti aktsiate osas. Eesti kapitaliturg on väike ning kohalikke investeeringuid tuleks teha suures osas turuväliselt. Näiteks Soome üks suurimaid pensionifonde Ilmarinen investeerib 25 protsenti kohalikult, sealjuures valdavalt just börsiväliselt (nt laenud, kinnisvara). Maailma ühe edukaima pensionisüsteemiga Kanadas investeerivad fondid alternatiivsetesse varaklassidesse ca 30 protsenti varadest.

Eelnõu ei sisalda aga ühtegi ettepanekut, mis vähendaks olemasolevaid piiranguid ehk soodustaks pensionifondide investeeringuid Eesti majandusse. Eesti pensionifondide regulatsioon on ajalooliselt üle võetud noteeritud väärtipaberitesse investeerivatel eurofondidelt. Suurendamaks kohalikke investeeringuid, tuleks takistavaid piiranguid vähendada ning reguleerimisel võtta suund alternatiivfondide poole.

Eelnevast tulenevalt teeb Kaubanduskoda ettepaneku vabastada pensionifondid nendest investeerimispiirangutest, mis rakenduvad eurofondidele.

2) Valitsemistasu piirmäär

Eelnõuga kehtestatakse pensionifondide valitsemistasule uus piirmäär. Senise 2 protsendi asemel võib edaspidi maksimaalne tasumäär olla 1,2 protsenti.

Kaubanduskoja hinnangul kaasneb selle muudatusega tõsine risk, et pensionifondid vähendavad investeringuid kohalikku majandusse. Kuna suur osa pensionifondide investeringutest tehakse turuväliselt, siis sellega kaasnevad ka kõrgemad tehingukulud. Kui valitsemistasu piirmäär on liiga madal, siis võib pensionifondidel kaduda huvi investeerida Eesti majandusse.

Oleme saanud pensionifondidelt tagasisidet, et eelnõu jõustumisel praegusel kujul on 95 protsenti kohustusliku kogumispensioni turu hindadest nõ riigi poolt määratud ning mahtude poolest ainult 5 protsenti tasudest on pensionifondivalitsejate endi poolt määratud. Selline olukord ei ole edaspidist hinnakonkurentsi soosiv, vaid vastupidi – muudab teenusepakkujad sarnasemaks, võtab ära motivatsiooni ise hindu alandada ning vähendab innovatsiooni ja uute teenusepakkujate turule tulekut. Riigil puudub teadmine, milline oleks turuolukord siis, kui riik pidevalt ei sekkuks.

Kaubanduskoda teeb ettepaneku mitte kehtestada valitsemistasu piirmäär, mis vähendab pensionifondide motivatsiooni investeerida pensionifondide raha Eesti majandusse.

3) Sissemaksete soodustamine kolmandasse sambasse

Eelnõuga soovitakse kaasajastada tööandja pensionifondide regulatsiooni. Kaubanduskoda toetab igati seda eesmärki. Samas oleme seisukohal, et riik peaks võtma kasutusele täiendavaid meetmeid, et motiveerida nii töötajaid kui ka tööandjaid paigutama senisest rohkem vahendeid kolmandasse sambasse. Täna paigutatakse kolmandasse sambasse vahendeid minimaalselt. Arvestades elanikkonna vananemist ning esimese samba muutmist solidaarsemaks, tuleks riigil senisest rohkem soodustada vabatahtlikke makseid kolmandasse sambasse, et pensionisammastesse koguneks täiendavaid vahendeid. Kaubanduskoja hinnangul tuleks ühe võimalusena kaaluda lahendust kehtestada maksuvabastus (sotsiaalmaks praeguse 33 protsendi asemel 13 protsenti) tööandja poolsetele sissemaksetele töötaja vabatahtlikku kogumispensionisse.

Loodame, et peate võimalikuks Kaubanduskoja ettepanekuid arvesse võtta.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Mait Palts
Peadirektor

Koostanud: Marko Udras marko.udras@koda.ee 6040070